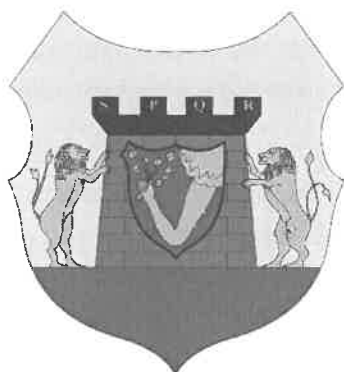

Tanulmány

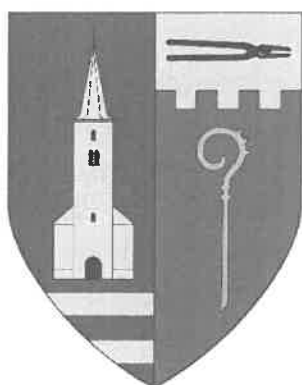
TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00004

Helyi identitás és kohézió erősítése Egervár, Csatár és Lakhegy településeken

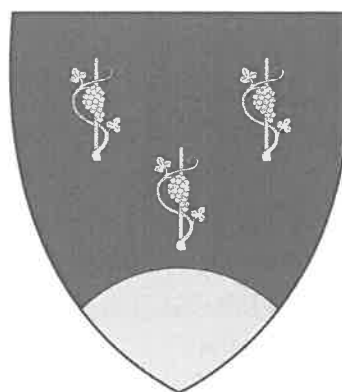
című projekt általános tapasztalatai
2025.

Egervár Község Önkormányzata
8913 Egervár, Vár út 2.

Csatár Község Önkormányzata
8943 Csatár, Kossuth Lajos utca 1.

Lakhegy Község Önkormányzata
8913 Lakhegy, Petőfi Sándor utca 78.

Egervár, Csatár és Lakhegy települések konzorciuma 2017-ben sikeres pályázatot nyújtott be Magyarország Kormányának, A helyi identitás és kohézió erősítése című felhívásra. Ennek köszönhetően megvalósíthattuk a Helyi identitás és kohézió erősítése Egervár, Csatár és Lakhegy településeken című projektet. Az intézkedések elsődleges célja volt, hogy fejlesszük a településeket, a térség közösségi kezdeményező- és cselekvőképességét, növeljük a helyi lakosság identitástudatát, kötődését, erősítsük a közösségi tőkét.

Az önkormányzatok feladatkörébe tartozik a helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztán tartása, a lakosságnak közművelődési, tudományos, művészeti és sport tevékenység biztosítása. A résztvevő önkormányzatok célja, hogy növeljék a helyiek jólétét, egészséges környezetet biztosítsanak a lakosainak, ehhez azonban elengedhetetlen az ő közreműködésük is. A projekt beavatkozásai révén érvényesülhettek az alulról jövő kezdeményezések, a célterület lakossága fejleszthette a közösségi kompetenciáit, az együttműködést, a közösség tagjai iránti felelősségtudatot.

A projekt egyik legnagyobb pozitívuma, hogy lehetőséget biztosított közösség fejlesztésével foglalkozó szakembereket foglalkoztatására. A bevont szakemberek jelentősen hozzájárultak, hogy a közösségünk szélesebb rétegeit elérhessük, helyi szinten új közösségfejlesztési módszereket és eszközöket tudjunk kipróbálni, a korábbiakhoz képest több, megújított tartalmú minőségi program valósulhasson meg.

A projekt előkészítő szakaszában a bevont települések területén végzett közösségek részvételével megvalósuló felmérés és tervezés a várakozásainkon felüli eredményt hozott, több területen is jelentősen hozzájárult a projekt sikeréhez. Népszerűnek bizonyultak az „ajtótól ajtóig” történő felmérés és a közösségi beszélgetések, első lépésként a lakosság ezek alkalmával kerülhetett kapcsolatba, ismerkedhetett meg a projektben résztvevő közösségfejlesztő szakemberekkel. A lakossági visszajelzések alapján a személyes találkozások bizalmat ébresztettek a korábban a közösségi élettől távolmaradó lakosokban is. A kérdőíves módszernek köszönhetően azok is állást foglaltak, véleményt nyilvánítottak, akik ezt esetleg eddig nem tették meg, mert személyesen szóban nem volt rá alkalmuk vagy kedvük. A felmérés során gyűjtött adatok információkat szolgáltatottak a lakosság településükhöz való viszonyulásáról, a polgárok szerint leginkább fejlesztendő területekről, a kulturális és közösségi életről alkotott képükről. Az eredmények alapján igény volt a rendezvénykínálat megújítására, új programok létrehozására és a meglévő programok megújítására. Beazonosítottuk a különböző korosztályok érdeklődési köreit, amely megalapozta az elérésükhöz szükséges akciók megtervezését. A későbbi tapasztalataink, a civil szerveződések és lakosság visszajelzései alapján a felmérési szakasz jelentős aktivizáló szerepet is játszott, a településeken téma lett a körvonalazódó program, a lakosok várták a rendezvényeket.

A közösségi felmérés eredményeire támaszkodva projektünk fontos része volt a meglévő programkínálat megújítása és új közösségi események, rendezvények, akciók elindítása. A projekt révén kipróbált újdonságok, új programok közül számos olyan elemet ismertünk meg, amely segítségével jelentősen tudtuk gyarapítani és szélesíteni az elért közönséget. A résztvevők száma és a lakossági visszajelzések alapján több újítást is beépítettünk vagy

beépíteni tervezünk az állandó programjaink közé vagy azok részévé. A legnépszerűbb újítások közé tartozik a Lakhegy által hagyományosan megrendezett Megyei tűzoltó verseny megújítása, amely Tűzoltó Majális néven kibővül tartalommal, minden korosztály számára programot kínáló családi rendezvényé alakult.

A felmérések alapján megmutatkozott, hogy a lakosság több és új típusú gyermekprogramokat szeretne, ez az igény alapozta meg Csatárban a Húsvéti programsorozat - Nyusztózás keresést, a Pünkösdi Vigadalom gyermekprogramokkal való kiegészítését.

A projektet megelőzően a helyiek főleg gyermekprogramként tartották számon Egervár Adventi kézművesvásárát, amely a projekt keretében többalkalmas rendezvénné fejlődött és süteményversennyel egészült ki. Ez utóbbi különösen sikeres kezdeményezésnek bizonyult, a korábbi – főleg kisgyermekes családokból álló – célcsoportnál szélesebb kört meg tudtuk szólítani, a program kifejezetten sikeres volt az idősök bevonásában. A kedvező tapasztalataink alapján a süteményversenyt, a közös sütés-főzést a projektet követően is beépítettük a programjainkba.

Új zenés családi programként került a rendezvénynaptárba Lakhegyen a Szent Iván éji tűzgyújtás, amely kifejezetten a középkorúakat, fiatalokat és gyermekeket célozta meg. A helyi, térségi népzene, népdalkincs megőrzéséhez, népszerűsítéséhez, térség népzenei alkotóinak, alkotócsoporthoz hozzájáruló esemény volt az Énekeljünk együtt! - "Déneslakba két úton kell bemenni". A népzenei program találkozási pontot biztosított a környék népzenei alkotócsoporthoz, új barátságok szövődtek, hozzájárult a helyi népzenei kincs és hagyományok megőrzéséhez. Terveink szerint megfelelő forrás felkutatását követően a népzenei találkozók néhány évente rendszeresen megrendezzük, hogy fenntartsuk a kapcsolatot a környékbeli népzenei alkotócsoporthoz között, segítsük tapasztalatcseréjüket. Nagy létszámú közönséget vonzó új típusú esemény volt Egerváron a Márton napi Libás rendezvény. A projekt keretében élesztettük újra Egerváron a májusfa állítás és kitáncolás hagyományát, amely azóta újra állandó része a programjainknak.

A programkínálat színesítését nem csak új programok és programelemek bevezetésével értük el, hanem nagy hangsúlyt fektettünk a résztvevő települések szomszédolására is, ösztönözve a lakosokat a környező települések programjain való részvételre, amellyel nő az egyes programok kihasználtsága, szélesedik az elérhető kínálat. Ezt a projektben sikeresen alkalmaztuk a Bor- és gasztroprogram-sorozat tervezésénél és a Szüreti programsorozat egyes programjainál is törekedtünk a környező települések lakosságának megszólítására. A szomszédolást, mint a közösségi rendezvénykínálat színesítésének eszközét a projektet követően is alkalmazzuk.

Sikeresnek bizonyultak azok a törekvéseink is, hogy a helyi intézményeket jobban bevonjuk a közösségi életbe, a helyi óvodások és iskolások számos projektben megvalósuló rendezvényen vettek részt, adtak kis műsort, ilyenek például Lakhegyen a Március 15. megemlékezés, a Tavasz váró rendezvény, vagy az Idősklub mindhárom résztvevő településen megvalósult programjai. A kezdeményezés pozitív hatásaként a gyerekek

fellépésével bővített – korábban főleg időseket vonzó – programokon megjelentek a szülők is, így ezek többgenerációs eseményekké alakultak. A helyi intézmények közösségekben betöltött szerepének erősítését a továbbiakban is folytatjuk.

A projekt keretében elkészült egy Civil kalendárium, amelyben összegyűjtöttük a projektben résztvevő három település civil szervezeteit, szerveződéseit, kezdeményezéseit, az elmúlt években (évtizedekben) a közösségért végzett munkájukat, legfőbb eredményeiket. Erről főként a civil szervezetek felől érkeztek pozitív visszajelzések, akik a munkájuk egyfajta elismeréseként tekintettek a kalendáriumra. Közösségünk szempontjában fontos a civil szervezeteink, szerveződéseink megbecsülése, hiszen ezek adhatják a közösség aktív magját.

Projektünket része volt nemzetközi tapasztalatcsere is, amely során megismerhettünk németországi közösségfejlesztési jógyakorlatokkal, más térségek közösségépítési szokásaival. A program révén új ötleteket meríthettünk, amelyeket a későbbiekben helyi körülményekre adaptálva felhasználhatunk a közösségünk fejlesztése során.

Fontos megemlíteni, hogy a projekt megvalósításának időtartama alatt zajlott a covid világjárvány, amely a megvalósítást jelentősen nehezítette. A résztvevőket olyan, eddig nem ismert kihívások elé állította, amelyek a közösségi események szervezését egy ideig szinte ellehetetlenítette, de a későbbiek során is jelentősen korlátozta azt. Ez egyrészt a programok halasztásához, az eredetileg tervezetthez képest elnyújtott megvalósításhoz vezetett, illetve esetenként az események újratervezését igényelte. A covidhoz való alkalmazkodás jegyében szabadtéren megvalósított programok közül népszerű lett a csatári ltt a télapó! – a télapó házhoz megy rendezvény, vagy a Húsvéti programsorozat - Nyusztóadás keresése. A lakosság kedvezően fogadta és sok résztvevőt vonzottak Csátáron a túrák is. Ezeket eredetileg csoportos túrákként terveztük megvalósítani, a covid miatt azonban a programot állomásos rendszerben, a családokat időben eltolva elindítva rendeztük meg. A túrázásra azóta is van érdeklődés a településen, a covid elmúltával már csoportos túrákat is szerveztünk.

A TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00004 pályázat keretén belül lehetőség adódott a korábbi évekhez képest a lakosság nagyobb részét megszólítani, és nem csak közvetlenül a helyieket, hanem a környező településen élőket is. Az együtt eltöltött idő remek alkalmat biztosított arra, hogy kényelmesen elbeszélgessenek egymással a rég nem látott ismerősök, a közös érdeklődési körrel rendelkezőket pedig még jobban összekovácsolta egy-egy rendezvény. A már meglévő kapcsolatokat, vagy új ismeretségek megszerzésére adott lehetőséget az elmúlt pár év. Az önkormányzat által szervezett programokon az egyesületek közrendvédelmi feladatokat láttak el, technikai segítséget nyújtottak, vagy a kulturális, hagyományőrző események lebonyolításában vettek részt. Kiemelten fontos az önkormányzatok számára a pályázati támogatások, hogy az egyesületek és a település egyik legfontosabb közösségi programjait meg tudják rendezni, a hagyományokat ápolni tudják. Kistépüléseken nagyon kevés azon közösségi alkalom száma, ahol ingyenesen, kulturált közegben hasznos szabadidő eltöltésben, aktív közösségépítésben vehet részt a település közössége. A kulturális programok, a hagyományőrző események, a versenyek, a

gyermekfoglalkoztatók, a vendéglátás mind-mind a civil öntevékeny szervezetek összefogása és együttműködése által tudtak megvalósulni a pályázaton belül.

SZÉCHENYI 2020

A célkitűzések megvalósultak, feltárásra került a már meglévő értékek és a helyi társadalom által adott visszacsatolások mentén azok a szükségletek, amelyek a fő cél elérését segítették elő. A célok elérése érdekében közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok valósultak meg, amelyek egy rendezvénynaptár mentén kerültek lebonyolításra.

A helyi társadalom képessé tette magát az önszerveződésre, és hogy a szellemi, kulturális örökségei által erősítse identitástudatát. Tervezetten a cselekvési terv és a projekt eredményei hozzájárultak a helyi esélyegyenlőségi tervekben foglalt célkitűzések eléréséhez is.

Egervár, 2025. május 05.

Gyerkó Gábor polgármester

